

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 7 april 2022
(OR. en)

8071/22

**Interinstitutioneel dossier:
2022/0112(NLE)**

**ECOFIN 324
CADREFIN 49
UEM 58
FIN 423**

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	7 april 2022
aan:	de heer Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2022) 172 final
Betreft:	Voorstel voor een UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Bulgarije

Hierbij gaat voor de delegaties document COM(2022) 172 final.

Bijlage: COM(2022) 172 final

Brussel, 7.4.2022
COM(2022) 172 final

2022/0112 (NLE)

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

**betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor
Bulgarije**

{SWD(2022) 106 final}

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Bulgarije

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit¹, en met name artikel 20,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De COVID-19-uitbraak heeft ontwrichtende gevolgen gehad voor de economie van Bulgarije. In 2019 bedroeg het bruto binnenlands product (bbp) per hoofd van de bevolking van Bulgarije 28 % van het gemiddelde voor de Unie. Het reële bbp van Bulgarije is in 2020 gedaald met 4,4 % en in 2020 en 2021 cumulatief met 0,4 %. Bulgarije heeft een van de hoogste niveaus van armoede en inkomensongelijkheid in de EU en zijn gezondheidsstelsel blijft zwak en wordt gekenmerkt door beperkte toegang tot gezondheidszorg. Bulgarije is de meest kool- en energie-intensieve economie in de Unie. Het land is in hoge mate afhankelijk van steenkool en bruinkool, hoewel het een enorm potentieel heeft voor hernieuwbare energie en een grotere energie-efficiëntie, met name voor het gebouwenbestand. Het verbeteren van de kwaliteit van de instellingen en het bestrijden van corruptie blijven belangrijke uitdagingen voor het bevorderen van een gunstig ondernemingsklimaat. Naast tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden vormen ook discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden en de behoeften van de arbeidsmarkt een aanzienlijke belemmering voor bedrijfsinvesteringen en beperken productiviteitswinsten. De invoering van digitale technologieën verloopt zowel in de publieke als de particuliere sector langzaam. Bulgarije staat op de laatste plaats in de Unie op het gebied van digitale vaardigheden.
- (2) Op 9 juli 2019 en op 20 juli 2020 heeft de Raad in het kader van het Europees Semester aanbevelingen gericht tot Bulgarije. De Raad heeft Bulgarije met name aanbevolen om alle nodige maatregelen te nemen om de pandemie doeltreffend aan te pakken, de economie te stimuleren en het daaropvolgende herstel te ondersteunen, en een begrotingsbeleid te voeren dat gericht is op het bereiken van prudente begrotingsposities op middellange termijn en het waarborgen van de houdbaarheid van

¹ PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17.

de schuld, en tegelijkertijd de investeringen bevordert. Ook met betrekking tot de overheidsfinanciën heeft de Raad aanbevolen de belastinginning te verbeteren door middel van gerichte maatregelen op gebieden als brandstof- en arbeidsbelasting en de verbetering van de corporate governance van staatsbedrijven. Voorts heeft de Raad Bulgarije aanbevolen de stabiliteit van de banksector te waarborgen door het toezicht te versterken en een adequate waardering van activa te bevorderen. Met betrekking tot de niet-bancaire sector werd aanbevolen te zorgen voor doeltreffend toezicht op en handhaving van het antiwitwaskader en de doeltreffende werking van het insolventiekader. Voorts werd aanbevolen de kwaliteit en doeltreffendheid van het openbaar bestuur te verbeteren, de administratieve lasten tot een minimum te beperken en de digitale overheid te versterken. Daarnaast heeft de Raad Bulgarije aanbevolen de veerkracht, toegankelijkheid en capaciteit van het gezondheidsstelsel te versterken, te zorgen voor een evenwichtige geografische spreiding van gezondheidswerkers en de toegang tot gezondheidsdiensten te verbeteren, onder meer door de eigen bijdragen te verlagen en tekorten aan gezondheidswerkers aan te pakken. Bijzonder relevant voor sociale uitdagingen waren de aanbevelingen om de kwaliteit, inclusiviteit en relevantie van onderwijs en opleiding voor de arbeidsmarkt te verbeteren, met name voor Roma en andere kansarme groepen, het actief arbeidsmarktbeleid te versterken, de inzetbaarheid te vergroten door vaardigheden, waaronder digitale vaardigheden, te versterken, en sociale inclusie aan te pakken door betere toegang tot geïntegreerde werkgelegenheids- en sociale diensten en via effectievere minimuminkomenssteun. Om de COVID-19-crisis aan te pakken, werd Bulgarije aanbevolen de toegang tot werken op afstand te verbeteren en digitale vaardigheden en gelijke toegang tot onderwijs te bevorderen. Voorts werd Bulgarije aanbevolen om effectieve steun te verlenen aan kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) en zelfstandigen, en ook te zorgen voor blijvende toegang tot financiering en flexibele betalingsregelingen, en mature publieke investeringsprojecten te vervroegen en private investeringen aan te moedigen om het economisch herstel te bevorderen. Er werd aanbevolen de investeringen te richten op de groene en digitale transitie, met name op schone en efficiënte productie en gebruik van energie en hulpbronnen, milieu-infrastructuur en duurzaam vervoer en bij te dragen aan het geleidelijk koolstofvrij maken van de economie, ook in de steenkoolgebieden. De Raad heeft tevens aanbevolen bij het investeringsgerelateerde economische beleid de nadruk te leggen op onderzoek en innovatie, vervoer (met name de duurzaamheid ervan), water-, afval- en energie-infrastructuur en energie-efficiëntie (rekening houdend met regionale verschillen), en verbetering van het ondernemingsklimaat. Na de voortgang bij de uitvoering van die landspecifieke aanbevelingen te hebben beoordeeld op het ogenblik dat het herstel- en veerkrachtplan werd ingediend, komt de Commissie tot de bevinding dat substantiële vooruitgang is geboekt met betrekking tot de aanbeveling om de stabiliteit van de banksector te vrijwaren door verbetering van het toezicht en de niet-bancaire financiële sector te versterken door het risicogebaseerde toezicht doeltreffend te handhaven, en zo een onmiddellijke respons te bieden vanuit het begrotingsbeleid om de pandemie doeltreffend te bestrijden, de economie te stimuleren en het daaropvolgende herstel te ondersteunen, alsook met de aanbeveling de procedures om effectieve steun te verlenen aan kmo's en zelfstandigen te stroomlijnen en te versnellen. Er is enige vooruitgang geboekt met de aanbeveling over de verbetering van het systeem voor belastinginning en er zijn verschillende projecten gepland in het kader van het instrument voor technische ondersteuning om verdere vooruitgang op dit gebied te ondersteunen.

- (3) Op 15 oktober 2021 heeft Bulgarije in overeenstemming met artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 zijn herstel- en veerkrachtplan ingediend bij de Commissie. Die indiening van het plan volgde op een in overeenstemming met het nationale rechtskader uitgevoerd proces van raadpleging van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, maatschappelijke organisaties, jongerenorganisaties en andere relevante belanghebbenden. De nationale zeggenschap over de herstel- en veerkrachtplannen vormt de basis voor de succesvolle uitvoering ervan en voor hun blijvende invloed op nationaal niveau en geloofwaardigheid op Europees niveau. Overeenkomstig artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het herstel- en veerkrachtplan beoordeeld in overeenstemming met de beoordelingsrichtsnoeren van bijlage V bij die verordening.
- (4) De herstel- en veerkrachtplannen moeten gericht zijn op de algemene doelstellingen van de bij Verordening (EU) 2021/241 ingestelde herstel- en veerkrachtfaciliteit (“de faciliteit”) en het bij Verordening (EU) 2020/2094 van de Raad vastgestelde herstelinstrument van de Europese Unie ter ondersteuning van het herstel na de COVID-19-crisis. Ze moeten de economische, sociale en territoriale cohesie van de Unie bevorderen door bij te dragen tot de zes pijlers van artikel 3 van Verordening (EU) 2021/241.
- (5) De tenuitvoerlegging van de herstel- en veerkrachtplannen van de lidstaten zal een gecoördineerde inspanning met investeringen en hervormingen in de hele Unie vormen. Via de gecoördineerde en gelijktijdige tenuitvoerlegging van die investeringen en hervormingen en de uitvoering van grensoverschrijdende en meerlandenprojecten zullen dergelijke hervormingen en investeringen elkaar versterken en positieve overloopeffecten in de Unie genereren. Zo zal ongeveer een derde van de impact van de faciliteit op de groei en werkgelegenheid in de lidstaten komen van overloopeffecten uit andere lidstaten.

Evenwichtige respons die bijdraagt aan de zes pijlers

- (6) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt a), van en criterium 2.1 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 vormt het herstel- en veerkrachtplan in hoge mate (score A) een alomvattende en voldoende evenwichtige respons op de economische en sociale situatie en draagt het zodoende bij aan elk van de zes in artikel 3 van die verordening bedoelde pijlers, daarbij rekening houdend met de specifieke uitdagingen van en de financiële toewijzing aan Bulgarije.
- (7) Het herstel- en veerkrachtplan bevat maatregelen die bijdragen aan alle zes de pijlers, waarbij bijna alle componenten van het herstel- en veerkrachtplan tegemoetkomen aan verschillende pijlers. Een dergelijke aanpak draagt eraan bij dat op coherente wijze ruim aandacht wordt besteed aan elke pijler.
- (8) Het herstel- en veerkrachtplan bevat belangrijke maatregelen om de dubbele transitie te versnellen. Op het gebied van klimaatactie en energietransitie worden aanzienlijke inspanningen geleverd om de uitrol van opwekking en opslag van hernieuwbare energie te versnellen en te vergemakkelijken, de broeikasgasemissies in de energiesector met bijna de helft terug te dringen, de groot- en kleinhandelsmarkten voor elektriciteit te liberaliseren en de renovatie van het gebouwenbestand te stimuleren met het oog op de verbetering van de energie-efficiëntie. Aanzienlijke investeringen en hervormingen zijn ook gericht op het bevorderen van emissiearme mobiliteit en het gebruik van minder vervuilende vervoerswijzen, met name

spoorvervoer. Er is ook een sterke nadruk op de digitale transformatie van de Bulgaarse economie en samenleving, met maatregelen ter ondersteuning van de verwerving van digitale vaardigheden bij de hele bevolking, de digitalisering van bedrijven, overheidsdiensten, met inbegrip van de rechterlijke macht, en de verbetering van de connectiviteit en de uitrol van breedband in afgelegen en dunbevolkte gebieden. Investerings op gebieden als energieopslagcapaciteit, digitalisering en duurzaamheid van het spoorvervoer en slim waterbeheer leveren een belangrijke bijdrage aan zowel de groene als de digitale doelstellingen.

- (9) Verschillende onderdelen van het herstel- en veerkrachtplan zullen naar verwachting bijdragen tot de pijler slimme, duurzame en inclusieve groei, met een breed scala aan maatregelen om het concurrentievermogen te versterken en onderzoek en ontwikkeling te bevorderen. Het herstel- en veerkrachtplan bevat investeringen ter ondersteuning van bedrijven, met name kmo's, via subsidies en financiële instrumenten ter bevordering van de digitalisering, de circulaire economie en het gebruik van hernieuwbare energie voor eigen gebruik, zodat bedrijven zich op de energietransitie kunnen richten. De maatregelen in het plan dragen ook bij aan het scheppen van gunstige voorwaarden voor investeringen in industrieparken en -zones en aan de ondersteuning van de culturele en creatieve sectoren. Bovendien moeten hervormingen en investeringen de verbetering van het onderzoeks- en innovatie-ecosysteem ondersteunen, waardoor de innovatie-output van Bulgarije toeneemt en de overdracht van technologie en de commercialisering van onderzoeksresultaten worden bevorderd, hetgeen de economische groei van Bulgarije blijvend moet stimuleren. Het herstel- en veerkrachtplan is sterk gericht op het koolstofvrij maken van de energiesector, duurzame landbouw, duurzame mobiliteit (spoor en openbaar vervoer), modernisering van het onderwijssysteem en de infrastructuur, modernisering van de gezondheidszorg en ondersteuning van de de-institutionalisering van de zorg. Het herstel- en veerkrachtplan heeft ook tot doel het ondernemingsklimaat en de rechtsstaat te versterken met maatregelen om corruptiekwesties aan te pakken, zoals hervormde corruptiebestrijdingsinstellingen, nieuwe wetgeving inzake lobbyen en de bescherming van klokkenluiders, hervormingen van het rechtstelsel om de doeltreffendheid te waarborgen van het strafrechtelijk onderzoek, met inbegrip van de verantwoordingsplicht en strafrechtelijke aansprakelijkheid van de procureur-generaal, hervormingen ter verbetering van het wetgevingsproces, hervormingen inzake overheidsopdrachten om het gebruik van niet-transparante procedures te verminderen, hervorming van het bestuurskader voor staatsbedrijven en een hervorming ter verbetering van de insolventie- en herstructureringsprocedures.
- (10) De pijler inzake gezondheid, economische, sociale en institutionele veerkracht bevat maatregelen die naar verwachting zullen bijdragen tot een betere toegang tot onderwijs, een leven lang leren en gezondheidszorg, en sociale inclusie zullen bevorderen. Relevante maatregelen op het gebied van onderwijs en opleiding omvatten maatregelen om de relevantie van het hoger onderwijs te vergroten, teneinde tekorten op de arbeidsmarkt aan te pakken en onderzoek te bevorderen, en de ontwikkeling van een platform voor een leven lang leren. De relevante maatregelen op het gebied van de gezondheidszorg omvatten ook de goedkeuring van een nieuwe nationale gezondheidsstrategie, de invoering van het nationale gezondheidsinformatiesysteem en de oprichting van een netwerk van poliklinische eenheden, ondersteund door een hervorming die de onevenwichtige verdeling van medisch personeel moet verhelpen. Om sociale inclusie te bevorderen omvat het herstel- en veerkrachtplan een hervorming om de dekking en toereikendheid van de

minimuminkomensregeling te verbeteren en maatregelen op het gebied van sociale diensten, met inbegrip van langdurige zorg. Wat de sociale en territoriale cohesie betreft, zal de steun voor de uitrol van breedband in landelijke en afgelegen gebieden naar verwachting ertoe bijdragen dat alle burgers toegang hebben tot snelle connectiviteit, terwijl de sociale cohesie naar verwachting zal worden bevorderd door de hervorming van de minimuminkomensregeling, die volwassenen en kinderen ten goede komt, investeringen in de sociale economie, de modernisering van de sociale en arbeidsdiensten en de verlening van telegeneeskunde en e-overheidsdiensten in afgelegen gebieden door middel van een herbestemming van het postnetwerk van het land. Het Bulgaarse herstel- en veerkrachtplan zal naar verwachting bijdragen tot beleid voor de volgende generatie met maatregelen zoals de verplichte inclusie van vierjarigen in het voorschoolse onderwijs en de modernisering en de bouw van onderwijsinfrastructuur, met inbegrip van kleuterscholen en schoollaboratoria, en de oprichting van jeugdcentra in het hele land.

Aanpakken van alle of een significant deel van de in de landspecifieke aanbevelingen vastgestelde uitdagingen

- (11) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt b), van en criterium 2.2 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een significant deel van de uitdagingen (score A) die zijn vastgesteld in de tot Bulgarije gerichte landspecifieke aanbevelingen, met inbegrip van de begrotingsaspecten daarvan, of de uitdagingen die zijn vastgesteld in andere relevante documenten die officieel door de Commissie zijn vastgesteld in het kader van het Europees Semester.
- (12) Het herstel- en veerkrachtplan omvat een uitgebreide reeks elkaar versterkende hervormingen en investeringen die bijdragen tot een doeltreffende aanpak van alle of een aanzienlijk deel van de economische en sociale uitdagingen die zijn beschreven in de landspecifieke aanbevelingen die de Raad in het Europees Semester in 2019 en 2020 tot Bulgarije heeft gericht, met name op het gebied van sociale inclusie, onderwijs en vaardigheden, gezondheidszorg, decarbonisatie en digitale transitie en bedrijfsklimaat.
- (13) Het herstel- en veerkrachtplan omvat belangrijke structurele hervormingen en investeringen waarmee gevolg wordt gegeven aan reeds lang bestaande aanbevelingen met betrekking tot het ondernemingsklimaat en de verbetering van het institutionele kader. Met name de hervorming van het insolventiekader zal naar verwachting bijdragen tot een doeltreffender en flexibeler systeem voor de herstructurering van bedrijven; de verbetering van het bestuur van staatsbedrijven en de hervorming van de procedures voor overheidsopdrachten moeten bijdragen tot een transparantere en efficiëntere toewijzing van overheidsmiddelen. Hervormingen in het herstel- en veerkrachtplan ondersteunen een sterker institutioneel kader, onder meer door verbetering van de capaciteit en de werking van het kader voor corruptiebestrijding, justitiële hervormingen om de doeltreffendheid te waarborgen van het strafrechtelijk onderzoek, met inbegrip van de verantwoordingsplicht en strafrechtelijke aansprakelijkheid van de procureur-generaal, alsook een betere uitvoering van het kader voor de bestrijding van het witwassen van geld. Verdere maatregelen ter ondersteuning van de verbetering van het ondernemingsklimaat zijn onder meer een hervorming van het wetgevingsproces om de kwaliteit, voorspelbaarheid en regulering van lobbyactiviteiten in het kader van de openbare besluitvorming te verbeteren. Het herstel- en veerkrachtplan omvat ook een reeks hervormingen en investeringen die

erop gericht zijn de administratieve lasten voor bedrijven tot een minimum te beperken door de doeltreffendheid van het openbaar bestuur te verbeteren en de e-overheid te versterken, onder meer door de digitalisering van het rechtsstelsel en de toegenomen verlening van digitale overheidsdiensten, ook in landelijke en afgelegen gebieden.

- (14) Het uitgebreide pakket hervormingen en investeringen in het herstel- en veerkrachtplan draagt bij aan het aanpakken van de belangrijkste uitdagingen van de Bulgaarse energie- en vervoerssector, zoals aangegeven in de aanbevelingen van de Raad. Van de maatregelen in het herstel- en veerkrachtplan wordt met name verwacht dat zij de invoering van hernieuwbare energiebronnen en -opslag zullen versnellen en de uitstoot van broeikasgassen bij de energieproductie aanzienlijk zullen terugdringen en zo zullen bijdragen aan het geleidelijk koolstofvrij maken van de economie, ook in de steenkoolgebieden. Het herstel- en veerkrachtplan omvat ook belangrijke hervormingen om een concurrerende groot- en kleinhandelsmarkt tot stand te brengen, waardoor de toegang van hernieuwbare energie tot de markt wordt verbeterd, en om de corporate governance in de energiesector te verbeteren. Wat de bevordering van duurzaam vervoer betreft, omvat het herstel- en veerkrachtplan een hervorming van de e-mobiliteit, die gericht is op het bevorderen van het gebruik van emissievrije voertuigen, zoals meer openbare oplaadpunten en de invoering van lage-emissiezones in enkele van de grootste en meest vervuilde districtssteden. Het herstel- en veerkrachtplan omvat ook een hervorming van het openbaarvervoersysteem en de invoering van een systeem met één enkel vervoersbewijs voor het openbaar vervoer, alsook investeringen in de digitalisering en modernisering van de spoorwegen, met inbegrip van de aankoop van emissievrij rollend materieel.
- (15) Een hervorming van de minimuminkomensregeling om de toereikendheid en dekking ervan te vergroten, zal naar verwachting bijdragen tot het aanpakken van de vastgestelde uitdagingen in verband met sociale inclusie. Daarnaast zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting ook de toegang tot onderwijs en volwasseneneducatie verbeteren en sociale inclusie bevorderen door middel van hervormingen en investeringen, waaronder verplicht voorschools onderwijs vanaf vier jaar, de bouw en renovatie van onderwijsfaciliteiten en de ontwikkeling van een onlineplatform voor volwasseneneducatie dat gekoppeld is aan de openbare diensten voor arbeidsvoorziening. Wat de gezondheidszorg betreft, zullen de maatregelen in het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting bijdragen tot het aanpakken van de tekorten aan gezondheidswerkers, met inbegrip van hun onevenwichtige geografische spreiding, het vergroten van de beschikbaarheid van gezondheidsdiensten in het hele land via ambulante eenheden, het verbeteren van telegeneeskundendiensten en het opzetten van een ambulancedienst per vliegtuig, waardoor de toegankelijkheid en veerkracht van het gezondheidszorgstelsel worden versterkt. In het plan wordt echter geen rekening gehouden met het hoge niveau van eigen bijdragen.
- (16) Het herstel- en veerkrachtplan omvat maatregelen die gericht zijn op het vergroten van de beschikbaarheid van digitale infrastructuur, de toegang tot werken op afstand en de verbetering van digitale vaardigheden, die de digitale transitie ondersteunen, met name door middel van maatregelen inzake de grootschalige uitrol van digitale infrastructuur, de digitalisering van administratieve diensten en een herziene regelgeving inzake telewerken. Het herstel- en veerkrachtplan bevordert ook de relevantie van vaardigheden en volwasseneneducatie, met de nadruk op digitale vaardigheden. Bovendien wordt in het herstel- en veerkrachtplan ingegaan op de aanbeveling om investeringen in de groene en digitale transitie te bevorderen door middel van een

uitgebreid pakket hervormingen en investeringen. Naast de maatregelen die gericht zijn op de transitie naar groene, circulaire en digitale bedrijfspraktijken voor kmo's, omvat het herstel- en veerkrachtplan maatregelen die gericht zijn op de herstructurering en verdere ontwikkeling van het onderzoeks- en innovatie-ecosysteem en de verbetering van de innovatieresultaten van Bulgarije, met bijzondere aandacht voor groene en digitale technologieën. Het herstel- en veerkrachtplan zal naar verwachting bijdragen tot het concurrentievermogen en de duurzame ontwikkeling van de regio's van het land en tot lokale ontwikkeling. Dit omvat een hervorming van het beheer van de water- en landbouwsector en de bouw of renovatie van het watervoorzienings- en rioleringsstelsel. Bovendien moet lokale ontwikkeling worden bevorderd door middel van een nieuwe regionale beleidsaanpak en specifieke hervormingen die de rechtstreekse betrokkenheid van lokale gemeenschappen bij het beheer van de Uniefondsen moeten bevorderen.

- (17) De aanbevelingen in verband met de onmiddellijke respons vanuit het begrotingsbeleid op de pandemie, kunnen worden geacht buiten het toepassingsgebied van het herstel- en veerkrachtplan van Bulgarije te vallen, ondanks het feit dat Bulgarije over het algemeen adequaat en voldoende heeft gereageerd op de onmiddellijke behoefte om de economie in 2020 en 2021 met budgettaire middelen te ondersteunen, in overeenstemming met de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact.

Bijdrage aan het groeipotentieel, de jobcreatie en de economische, sociale en institutionele veerkracht

- (18) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt c), van en criterium 2.3 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting een hoge impact (score A) hebben op het versterken van het groeipotentieel, de jobcreatie en de economische, sociale en institutionele veerkracht van Bulgarije, waarmee wordt bijgedragen aan de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, onder meer door middel van de bevordering van beleid inzake kinderen en jongeren, alsmede op het verzachten van de economische en sociale gevolgen van de COVID-19-crisis en zo de economische, sociale en territoriale cohesie en de convergentie binnen de Unie bevorderen.
- (19) Uit simulaties van de diensten van de Commissie blijkt dat het herstel- en veerkrachtplan, samen met de overige maatregelen van het herstelinstrument van de Europese Unie, het bbp van Bulgarije tegen 2026 met 1,9 % kan verhogen tot 3 %, waarbij de mogelijke positieve effecten van structurele hervormingen, die aanzienlijk kunnen zijn, nog buiten beschouwing worden gelaten. De belangrijkste blijvende positieve effecten op de groei en productiviteit op middellange tot lange termijn zullen naar verwachting voortvloeien uit investeringen in het koolstofvrij maken van de economie, met inbegrip van de uitrol van de opwekking en opslag van hernieuwbare energie en een grotere energie-efficiëntie, alsook uit investeringen ter ondersteuning van bedrijven en maatregelen die naar verwachting industriële investeringen zullen aantrekken en industriële ecosystemen zullen ontwikkelen.
- (20) De door Bulgarije gepresenteerde reeks hervormingen en investeringen zal naar verwachting de groei stimuleren en de veerkracht van de economie vergroten door belangrijke structurele tekortkomingen en reeds lang bestaande kwetsbaarheden aan te pakken. De in het herstel- en veerkrachtplan opgenomen maatregelen om het ondernemingsklimaat te verbeteren, onder meer door het institutionele kader en de

digitalisering van het openbaar bestuur, de rechterlijke macht en de bouwsector te versterken, zullen naar verwachting aanzienlijk gunstiger voorwaarden scheppen voor particuliere investeringen in het land. Daarnaast wordt verwacht dat hervormingen en investeringen in onderwijs en vaardigheden, onderzoek en innovatie, decarbonisatie en digitalisering, alsook steun voor bedrijven, met name kmo's in hun dubbele transitie, een aanzienlijke bijdrage zullen leveren aan duurzame economische groei en het scheppen van banen op lange termijn.

- (21) Het herstel- en veerkrachtplan omvat aanzienlijke hervormingen en investeringen om de economische, sociale en territoriale samenhang te ondersteunen die bijdragen aan de Europese pijler van sociale rechten. Sociale kwetsbaarheden moeten worden beperkt door de verbetering van het socialebijstandstelsel, met name de hervorming van de minimuminkomensregeling en de modernisering van de langdurige zorg voor ouderen en mensen met een handicap. De beoogde maatregelen zullen naar verwachting bijdragen aan het vergroten van de sociale veerkracht bij schokken, het verminderen van sociale ongelijkheden en het creëren van kansen voor de meest kwetsbare groepen om de arbeidsmarkt te betreden. Maatregelen op het gebied van onderwijs en vaardigheden, met inbegrip van digitale vaardigheden, moeten de sociaal-economische veerkracht vergroten door de hardnekkige en aanzienlijke vaardigheidskloven aan te pakken en de inzetbaarheid en productiviteit van de beroepsbevolking te vergroten. Maatregelen op het gebied van onderwijs zullen naar verwachting gelijke toegang tot onderwijs en opleiding van hoge kwaliteit ondersteunen en het aantal voortijdige schoolverlaters verminderen. Bovendien zullen de maatregelen op het gebied van gezondheid naar verwachting het reactievermogen en de toegankelijkheid van de gezondheidszorg versterken en bijdragen aan een betere geografische spreiding van gezondheidswerkers. Het herstel- en veerkrachtplan moet verder bijdragen aan het verkleinen van territoriale ongelijkheden door middel van investeringen die een territoriale bottom-upbenadering ondersteunen en gerichte investeringen in infrastructuur in de watersector in gebieden buiten de hoofdstad, alsook investeringen om in het noorden van het land betere vervoersaansluitingen te waarborgen. Andere investeringen in vervoer en digitale connectiviteit in het hele land en een grotere beschikbaarheid van e-overheidsdiensten en andere administratieve diensten in afgelegen en dunbevolkte gebieden zullen naar verwachting ook bijdragen om de territoriale cohesie te verbeteren. Tot slot moeten investeringen met het oog op het koolstofvrij maken van de economie het pad effenen voor investeringen in het kader van het Fonds voor een rechtvaardige transitie, om ervoor te zorgen dat steenkoolgebieden steun krijgen bij hun transitie en niet aan hun lot worden overgelaten.
- (22) Het herstel- en veerkrachtplan omvat verschillende interventies om bij te dragen aan de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten door beleidsmaatregelen voor kinderen en jongeren te bevorderen. Hervormingen en investeringen zullen naar verwachting de gelijke toegang tot kwaliteitsonderwijs verbeteren en de deelname aan voor- en vroegschoolse educatie bevorderen, door de verplichte inclusie van vierjarigen in het voorschoolse onderwijs en de bevordering van de persoonlijke ontwikkeling van jongeren, via de oprichting van jeugdcentra. Daarnaast is het herstel- en veerkrachtplan gericht op de modernisering van scholen, onder meer door het opzetten van laboratoria voor wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM), die zorgen voor voortdurende aanpassing aan de huidige leeruitdagingen, met name digitalisering.

Geen ernstige afbreuk doen

- (23) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d), van en criterium 2.4 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting waarborgen dat geen enkele erin opgenomen maatregel (score A) voor de uitvoering van hervormingen en investeringsprojecten ernstige afbreuk doet aan milieudoelstellingen in de zin van artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad² (het beginsel “geen ernstige afbreuk doen”).
- (24) In overeenstemming met Verordening (EU) 2021/241 en de door de Commissie aangenomen technische richtsnoeren over de toepassing van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen aan” (2021/C 58/01), heeft Bulgarije bewijsmateriaal en waarborgen verstrekt waaruit blijkt dat de maatregelen voor de uitvoering van de hervormingen en investeringen in het herstel- en veerkrachtplan niet zullen leiden tot ernstige afbreuk aan een van de zes milieudoelstellingen, namelijk de mitigatie van klimaatverandering, de adaptatie aan klimaatverandering, het duurzaam gebruik en de bescherming van water en mariene hulpbronnen, de circulaire economie, preventie en bestrijding van verontreiniging, en de bescherming en het herstel van de biodiversiteit en de ecosystemen. Er is bijzondere aandacht besteed aan maatregelen met effect op de milieudoelstellingen die een grondig onderzoek rechtvaardigen.
- (25) Het herstel- en veerkrachtplan zal er naar verwachting voor zorgen dat geen ernstige afbreuk wordt gedaan aan milieudoelstellingen door maatregelen te selecteren die substantieel bijdragen aan een milieudoelstelling of die geen of een onbeduidend voorzienbaar effect op milieudoelstellingen hebben. Andere maatregelen, waaronder brede steunregelingen, zijn bedoeld om de naleving van dit beginsel te waarborgen. Mijlpalen of streefdoelen moeten ervoor zorgen dat de vereisten voor de naleving van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” worden vastgelegd in het ontwerp van de regelingen en van alle uitvoeringsfasen, ook tijdens de aanbestedingsprocedure, indien van toepassing, en in alle gevallen in de eindoutput. Voor maatregelen waarvoor een inhoudelijke beoordeling overeenkomstig de technische richtsnoeren van de Commissie vereist is, zoals de productie van hernieuwbare energie, duurzame mobiliteit en de renovatie van gebouwen, moeten specifieke mijlpalen en streefdoelen worden vastgesteld om te waarborgen dat aan geen van de zes milieudoelstellingen ernstige afbreuk wordt gedaan. De criteria van het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” moeten als zodanig worden opgenomen in de mijlpalen van het selectieproces voor relevante projecten en dat geldt in voorkomend geval ook voor de verwijzingen naar een uitsluitingslijst met betrekking tot de relevante mijlpalen en streefdoelen.

Bijdrage aan de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit

- (26) In overeenstemming met artikel 19, lid 3, punt e), van en criterium 2.5 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 bevat het herstel- en veerkrachtplan maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit, of de aanpak van de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de klimaatdoelstellingen zijn goed voor 58,9 % van de totale toewijzing van het herstel- en veerkrachtplan, berekend volgens de in bijlage VI bij die verordening beschreven methode. In overeenstemming met artikel 17 van die

² Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 13).

verordening is het herstel- en veerkrachtplan consistent met de in het nationale energie- en klimaatplan 2021-2030 vervatte informatie.

- (27) Wat betreft de bijdrage aan de klimaat- en energiereleerde streefdoelen van de Unie voor 2030-2050 en de doelstelling van klimaatneutraliteit tegen 2050, pakt het herstel- en veerkrachtplan enkele van de belangrijkste beleidsuitdagingen aan en draagt het bij aan de verwezenlijking van deze doelstellingen, maar blijvende inspanningen zullen noodzakelijk zijn om die streefdoelen volledig te bereiken, met name aangezien in Bulgarije de hoogste koolstofintensiteit van de EU wordt opgetekend: viermaal het EU-gemiddelde. De maatregelen in het Bulgaarse herstel- en veerkrachtplan omvatten langetermijnhervormingen en investeringen die naar verwachting doeltreffend zullen bijdragen aan de groene transitie. Dit omvat hervormingen en investeringen ter ondersteuning van de uitrol van opwekking van hernieuwbare energie en grootschalige elektriciteitsopslag, en een duidelijke toezegging om energieopwekking op basis van steenkool en bruinkool zo snel mogelijk uit te faseren, en uiterlijk in 2038.
- (28) Bovendien wordt verwacht dat een investering in de infrastructuur van het elektriciteitsnet met het oog op de modernisering van dat net door de opname van digitale instrumenten en methoden de basis zal leggen voor een grotere penetratie van elektriciteit uit hernieuwbare bronnen en een grotere integratie met de buurlanden. De combinatie van hervormingen en investeringen in het herstel- en veerkrachtplan zal naar verwachting zorgen voor nog eens 3,5 GW hernieuwbare elektriciteitsopwekking en nieuwe opslagfaciliteiten met 6 000 MWh bruikbare energie. Het herstel- en veerkrachtplan omvat ook maatregelen ter ondersteuning van de ontwikkeling van proefprojecten voor de invoering van groene waterstof en biogas voor industriële toepassingen en voor toekomstig gebruik in het vervoer en voor de productie van elektriciteit en warmte. Aanzienlijke investeringen in de energierenovatie van openbare en particuliere gebouwen en straatverlichting zullen naar verwachting de energie-efficiëntie verhogen. De hervormingen en investeringen zullen naar verwachting een aanzienlijke bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de doelstellingen inzake decarbonisatie en klimaat zoals vastgesteld in het Bulgaarse nationale energie- en klimaatplan en de langetermijnstrategie voor decarbonisatie. Daartoe behoren bindende streefdoelen om de uitstoot van koolstofdioxide die verband houdt met de opwekking van elektriciteit met 40 % terug te dringen tot onder het niveau van 2019, wat uiterlijk in 2025 moet zijn bereikt, en wetgeving inzake decarbonisatie, waaronder een tijdlijn voor het uitfaseren van elektriciteitscentrales op steenkool en bruinkool en een wettelijk plafond op de kooldioxide-emissies van die centrales dat met ingang van 1 januari 2026 moet worden toegepast. Daarnaast ondersteunt het herstel- en veerkrachtplan de overgang naar duurzame mobiliteit met een hervorming ter bevordering van elektrische mobiliteit en met talrijke investeringen die gericht zijn op de modernisering en digitalisering van het openbaar vervoer door de aankoop van emissievrij rollend materieel, de uitrol van het Europees beheersysteem voor het spoorverkeer en de bouw van een nieuw metrosegment in Sofia, die naar verwachting zullen bijdragen aan het koolstofvrij maken van de vervoerssector. De in het herstel- en veerkrachtplan opgenomen verkeersveiligheidsmaatregelen moeten ertoe bijdragen dat het vervoer duurzamer wordt door de veiligheid en aantrekkelijkheid van het vervoer te verbeteren, ook door de knelpunten en de zwarte punten voor de verkeersveiligheid met de helft te verminderen.

- (29) Het herstel- en veerkrachtplan draagt ook bij aan de verwezenlijking van de milieudoelstellingen van de Unie, zoals het verbeteren van het waterbeheer, het bevorderen van duurzame landbouw en het behoud van de biodiversiteit. Het herstel- en veerkrachtplan omvat hervormingen en investeringen in de watervoorzienings- en rioleringsdiensten, met inbegrip van de modernisering en digitalisering van het waterbeheer en de verbetering van de controle op het watergebruik. De maatregelen voor de bescherming en het herstel van ecosystemen en natuurlijke habitats zullen naar verwachting bijdragen aan de opbouw van doeltreffende Natura 2000-beheersstructuren in het land, het herstel van klimaatgerelateerde ecosystemen en de bescherming van de biodiversiteit. Hervormingen en investeringen, onder meer gericht op het beheer en de bescherming van milieu- en natuurlijke hulpbronnen op het gebied van duurzame landbouw en het bevorderen van de technologische en ecologische transitie van de Bulgaarse landbouwsector, hebben tot doel het duurzame beheer en het concurrentievermogen van de sector in het kader van de groene transitie te verbeteren. Deze maatregelen moeten ervoor zorgen dat het Bulgaarse herstel- en veerkrachtplan een blijvend effect heeft op de groene transitie, onder meer op de biodiversiteit en de milieubescherming.

Bijdrage aan de digitale transitie

- (30) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt f), van en criterium 2.6 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 bevat het herstel- en veerkrachtplan maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen tot de digitale transitie of de aanpak van de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de klimaatdoelstellingen zijn goed voor 25,8 % van de totale toewijzing van het herstel- en veerkrachtplan, berekend volgens de in bijlage VII bij die verordening beschreven methode.
- (31) Het herstel- en veerkrachtplan is sterk gericht op de digitale transitie, met maatregelen die in alle componenten zijn opgenomen, wat de brede en transversale aard van de beoogde digitaliseringsinspanningen weerspiegelt. Aanzienlijke investeringen en hervormingen in digitale connectiviteit moeten de dekking van netwerken met zeer hoge capaciteit in landelijke en dunbevolkte gebieden met een achterstand op het gebied van digitale inclusie vergroten en een gunstig klimaat creëren voor de uitrol van 5G-netwerken en digitale infrastructuur. Het herstel- en veerkrachtplan omvat ook een uitgebreid pakket hervormingen en investeringen ter ondersteuning van de ontwikkeling van e-overheid en de digitalisering van het openbaar bestuur en de rechterlijke macht, dat bijdraagt aan het verminderen van de administratieve lasten voor burgers en bedrijven en het verhogen van de kwaliteit en doeltreffendheid van overheidsdiensten op gebieden als justitie, gezondheid, landbouw en milieu, cultuur, werkgelegenheid en sociale bescherming. Het herstel- en veerkrachtplan ondersteunt ook de digitalisering van de vervoers- en energiesector en draagt zo bij aan de geleidelijke decarbonisatie ervan. Wat de particuliere sector betreft, moeten de investeringen in de digitale transformatie van bedrijfsprocessen en grotere cyberbeveiligingscapaciteiten bijdragen aan het verbeteren van de efficiëntie en productiviteit ervan. Bovendien wordt verwacht dat digitale technologieën en infrastructuur de innovatiecapaciteit van Bulgarije zullen versterken, met bijzondere aandacht voor groene en digitale technologieën. Daarnaast moeten verschillende universiteiten en onderzoeksorganisaties toegang hebben tot ultrasnelle connectiviteit die nodig is om deel te nemen aan Europese onderzoeksnetwerken.

- (32) Het verhogen van het niveau van digitale vaardigheden van de bevolking is een andere prioriteit die door het herstel- en veerkrachtplan wordt ondersteund, onder meer door gerichte hervormingen en investeringen in het onderwijsstelsel, zoals het opzetten van STEM-laboratoria in scholen, en investeringen in bij- en omscholing om de inzetbaarheid van de beroepsbevolking te vergroten door de digitale vaardigheden te verbeteren.

Blijvende effecten

- (33) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt g), van en criterium 2.7 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zal het herstel- en veerkrachtplan naar verwachting in hoge mate (score A) een blijvend effect sorteren voor Bulgarije.
- (34) De in het herstel- en veerkrachtplan voorgestelde hervormingen zullen naar verwachting zorgen voor langetermijnresultaten en structurele veranderingen. Met name de beoogde hervormingen die gericht zijn op het bevorderen van de groene en digitale transitie, de brede hervormingen van de onderwijs- en opleidingsstelsels en de hervorming van het onderzoeks- en innovatie-ecosysteem zullen naar verwachting een blijvend effect hebben op de Bulgaarse economie door de vaardigheden voor de arbeidsmarkt te versterken en de productiviteit en duurzame groei op lange termijn te bevorderen. De hervormingen van de gezondheidszorg, van sociale diensten, met inbegrip van langdurige zorg, en van de minimuminkomensregeling zullen naar verwachting de stelsels voor gezondheidszorg en sociale bescherming van Bulgarije blijvend verbeteren in termen van inclusiviteit, toereikendheid en doeltreffendheid.
- (35) De uitvoering van de in het herstel- en veerkrachtplan beoogde hervormingen, met name van de hervormingen van het institutionele kader en de rechtsstaat, zal naar verwachting leiden tot structurele veranderingen in het openbaar bestuur en de overheidsinstellingen, wat zal bijdragen tot een blijvende verbetering van hun werking en bestuurlijke capaciteit. Het herstel- en veerkrachtplan omvat belangrijke hervormingen van het justitiële stelsel om de doeltreffendheid van het gerechtelijke onderzoek te waarborgen, met inbegrip van de verantwoordingsplicht en strafrechtelijke aansprakelijkheid van de procureur-generaal, het vergroten van de capaciteit om corruptie in de rechterlijke macht te bestrijden, alsmede het verbeteren van de capaciteit van corruptiebestrijdingsinstanties, de integriteit van ambtenaren en de efficiëntie van de toezichhoudende autoriteiten ter bestrijding van het witwassen van geld. De hervormingsinspanningen moeten ook gericht zijn op het verbeteren van het bestuur van staatsbedrijven, het vergroten van de transparantie en concurrentie in het aanbestedingsproces, het verbeteren van de kwaliteit van het wetgevingsproces en het versterken van de audit- en controlemechanismen. Bovendien omvat het herstel- en veerkrachtplan hervormingen en investeringen die naar verwachting het potentieel van e-overheid en digitale overheidsdiensten zullen ontsluiten en zo de efficiëntie van het openbaar bestuur blijvend zullen verhogen. Het herstel- en veerkrachtplan is gericht op het versterken van de bestuurlijke capaciteit voor strategische planning en uitvoering van prioritair beleid.
- (36) Het herstel- en veerkrachtplan bevat talrijke hervormingen en investeringen die naar verwachting een blijvend effect zullen hebben omdat ze de groene en digitale transitie ondersteunen en gericht zijn op een slimme en duurzame economie. Aanzienlijke hervormingen en investeringen uit het herstel- en veerkrachtplan kunnen bijdragen aan het koolstofvrij maken van de economie door de toegenomen uitrol van de opwekking en opslag van hernieuwbare energie te ondersteunen, de energie-efficiëntie te

verhogen, bij te dragen aan duurzame weg- en spoormobilititeit en aan duurzame landbouw en waterbeheer. Investerings ter bevordering van de verwerving van digitale vaardigheden, de digitalisering van de overheidssector, bedrijven en onderzoeksorganisaties en investeringen in digitale connectiviteit zullen naar verwachting de efficiëntie in die sectoren blijvend verhogen. Daarnaast omvat het plan investeringen om bedrijven te ondersteunen bij de dubbele transitie en om slimme en duurzame groei te stimuleren.

- (37) Het blijvende effect van het plan kan ook worden vergroot via synergieën tussen het plan en andere programma's, waaronder die welke uit de cohesiefondsen worden gefinancierd, met name door de diepgewortelde territoriale problemen grondig aan te pakken en een evenwichtige ontwikkeling te stimuleren.

Monitoring en uitvoering

- (38) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt h), van en criterium 2.8 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zijn de in het herstel- en veerkrachtplan voorgestelde regelingen passend (score A) om te zorgen voor een doeltreffende monitoring en uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het beoogde tijdschema en de beoogde mijlpalen en streefdoelen alsmede de bijbehorende indicatoren.
- (39) Het directoraat Nationaal Fonds van het ministerie van Financiën is het orgaan dat verantwoordelijk is voor het verzamelen en rapporteren van voortgangsgegevens, het voorbereiden en indienen van betalingsverzoeken en het ontvangen van betalingen van de Commissie. Het zal tevens op het nationale niveau dienst doen als knooppunt bij het opstellen van gemeenschappelijke regels en procedures voor de implementatie van de faciliteit, voor de uitvoering van de checks en de controles met betrekking tot de uitvoering van investeringen en hervormingen, onder meer het actief volgen van de vorderingen bij het uitvoeren van maatregelen aan de hand van de mijlpalen en de streefdoelen. Het directoraat Centrale Coördinatie-eenheid van het ministerie van Financiën zal verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de uitvoering van de mijlpalen en de streefdoelen van het plan, met inbegrip van de vorderingen op het gebied van gemeenschappelijke indicatoren, de groene en digitale bijdrage van investeringen enz. Het is tevens belast met het opzetten van een strategisch kader voor informatie- en communicatieactiviteiten met betrekking tot de uitvoering van het plan en voor het beheer, het onderhoud en de modernisering van de IT-systemen voor programma's onder gedeeld beheer met de EU en in het kader van de faciliteit. Het directoraat Economisch en Financieel Beleid van het ministerie van Financiën is verantwoordelijk voor de rapportage over de vorderingen bij de uitvoering van de in het plan opgenomen mijlpalen en streefdoelen binnen het kader van het Europees Semester. Het uitvoerend agentschap voor de audit van EU-middelen bij het Ministerie van Financiën is verantwoordelijk voor de uitvoering van audits en controles in het kader van de faciliteit. De volgende verantwoordelijkheden vallen ook onder de bevoegdheid van het orgaan: verificatie van de betrouwbaarheid van de gegevens over de uitvoering van de mijlpalen en de wijze waarop deze worden verzameld; waarborgen bieden dat dubbele financiering, fraude, corruptie en belangenconflicten bij de uitvoering van het plan worden voorkomen, en dat het beginsel van goed financieel beheer wordt nageleefd.
- (40) Het herstel- en veerkrachtplan bevat mijlpalen en streefdoelen voor alle hervormingen en investeringen en is in overeenstemming met de langetermijndoelstellingen die in

het plan worden nagestreefd. De voorgestelde kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren voor mijlpalen en streefdoelen zijn voldoende duidelijk, robuust en omvattend om ervoor te zorgen dat de voltooiing ervan kan worden nagegaan en gecontroleerd. Het aantal mijlpalen en streefdoelen geeft het grote aantal maatregelen en submaatregelen weer om een efficiëntere monitoring en uitvoering van het plan te verzekeren. De mijlpalen en streefdoelen zijn ook relevant voor reeds voltooide maatregelen die in aanmerking komen overeenkomstig artikel 17, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241. Om een betalingsverzoek te kunnen rechtvaardigen, moeten deze mijlpalen en streefdoelen mettertijd op bevredigende wijze worden bereikt.

- (41) Overeenkomstig artikel 34 van Verordening (EU) 2021/241 moeten de lidstaten ervoor zorgen dat wordt meegedeeld en erkend dat er sprake is van financiële steun in het kader van de faciliteit. In het kader van het bij Verordening (EU) 2021/240 van het Europees Parlement en de Raad³ ingestelde instrument voor technische ondersteuning kan om technische ondersteuning worden verzocht om de lidstaten bij te staan bij de uitvoering van hun herstel- en veerkrachtplan.

Kostenberekening

- (42) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt i), van en criterium 2.9 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 is de in het herstel- en veerkrachtplan verstrekte motivering voor het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in redelijke mate (score B) redelijk en aannemelijk, strookt het met het kostenefficiëntiebeginsel en staan de kosten in verhouding tot de verwachte nationale economische en sociale gevolgen.
- (43) Bulgarije heeft voor alle maatregelen in het herstel- en veerkrachtplan die uitgaven meebrengen, afzonderlijke kostenramingen ingediend. Bulgarije heeft over het algemeen duidelijke en toereikende informatie verstrekt om de kostenramingen in verband met elk van de hervormingen en investeringen in het plan te rechtvaardigen, indien nodig op subinvesteringsniveau. De door Bulgarije verstrekte bewijsstukken volstaan om te concluderen dat het bedrag van de geraamde kosten van het plan redelijk en aannemelijk is, aangezien de bedragen passend zijn en in overeenstemming zijn met de aard en het type van de voorgenomen hervormingen en investeringen. Voor de meeste maatregelen worden bij de kostenramingen berekeningen gevoegd, die voor een groot deel duidelijk en begrijpelijk zijn. Voor sommige maatregelen zouden meer gegevens kunnen worden verstrekt om te verduidelijken hoe het uiteindelijke budget was berekend. Voor vraaggestuurde maatregelen (zoals investeringen in energie-efficiëntie in gebouwen of steunprogramma's voor bedrijven) is een verwijzing opgenomen naar de volledige begrotingsuitvoering en, in voorkomend geval, naar het verwachte aantal begunstigden. Bulgarije heeft voor de meeste maatregelen informatie verstrekt over de kosten van soortgelijke maatregelen die in het verleden zijn uitgevoerd, voor zover die informatie beschikbaar was. Waar deze informatie niet beschikbaar was, bijvoorbeeld voor nieuwe projecten, heeft Bulgarije prijsoffertes of, in enkele gevallen, prijsinformatie uit openbare bronnen verstrekt. De geraamde kosten van de in het plan opgenomen maatregelen stroken over het algemeen met soortgelijke maatregelen, met inbegrip van investeringen die door

³ Verordening (EU) 2021/240 van het Europees Parlement en de Raad van 10 februari 2021 tot vaststelling van een instrument voor technische ondersteuning (PB L 57 van 18.2.2021, blz. 1).

andere programma's van de Unie worden gefinancierd, indien beschikbaar. De kostenramingen van het Bulgaarse plan voor herstel en veerkracht zijn beoordeeld door het Bulgaarse Uitvoerend Agentschap voor de audit van de Europese fondsen, dat verklaarde dat de kostenramingen volledig, redelijk en plausibel zijn in de zin van Verordening (EU) 2021/241 en dat zij geen andere financieringsbron hebben. Bulgarije heeft voldoende informatie en bewijsstukken verstrekt waaruit blijkt dat de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan dat uit hoofde van de faciliteit moet worden gefinancierd, niet worden gedekt door bestaande of geplande financiering door de Unie. Tot slot zijn de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in overeenstemming met het kostenefficiëntiebeginsel, en staan ze in verhouding tot het verwachte nationale economische en sociale effect.

Bescherming van de financiële belangen van de Unie

- (44) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt j), van en criterium 2.10 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 zijn de in het herstel- en veerkrachtplan voorgestelde regelingen passend (score A) om corruptie, fraude en belangenconflicten bij het gebruik van de financiële middelen die op grond van deze verordening zijn verstrekt, te voorkomen, op te sporen en recht te zetten, en wordt verwacht dat de regelingen daadwerkelijk dubbele financiering in het kader van de verordening en andere Unieprogramma's zullen voorkomen. Dit laat de toepassing onverlet van andere instrumenten om de naleving van het Unierecht te bevorderen en te handhaven, onder meer het voorkomen, opsporen en corrigeren van corruptie, fraude en belangenconflicten, en het beschermen van de begroting van de Unie overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad⁴.
- (45) Het interne controlesysteem dat in het herstel- en veerkrachtplan wordt beschreven, berust op robuuste processen en structuren en definieert duidelijk de actoren en hun rollen en verantwoordelijkheden voor de uitvoering van de interne controletaken. Het interne controlesysteem en andere relevante regelingen, zoals de regeling voor de verzameling en bekendmaking van gegevens over eindontvangers, zullen naar verwachting corruptie, fraude en belangenconflicten bij het gebruik van middelen uit hoofde van Verordening (EU) 2021/241 voorkomen, opsporen en corrigeren en overlapping met financiering uit hoofde van andere programma's van de Unie vermijden. Er moet worden voorzien in een gegevensopslagsysteem voor het toezicht op de uitvoering van de het herstel- en veerkrachtplan dat uiterlijk bij het eerste betalingsverzoek operationeel moet zijn. Een mijlpaal moet ervoor zorgen dat het systeem ten minste de volgende functies omvat: a) het verzamelen van gegevens en het monitoren van de verwezenlijking van mijlpalen en streefdoelen en b) het verzamelen, opslaan en toegankelijk maken van de op grond van artikel 22, lid 2, punt d), i) tot en met iii), van die verordening vereiste gegevens.
- (46) Er moeten specifieke maatregelen worden genomen om de naleving te verzekeren van de regels inzake de preventie, opsporing en correctie van fraude, belangenconflicten, corruptie en dubbele financiering. Het herstel- en veerkrachtplan bevat informatie over de administratieve capaciteit van de instanties die het herstel- en veerkrachtplan in Bulgarije zullen monitoren, controleren en uitvoeren, en van de instanties die

⁴ Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 1).

auditactiviteiten zullen uitvoeren. Het geeft ook informatie over het juridische mandaat van de verschillende organen. In overeenstemming met artikel 20, lid 5, punt e), van Verordening (EU) 2021/241 is een mijlpaal met betrekking tot de beoordeling van de administratieve capaciteit van de verantwoordelijke autoriteiten en de capaciteitsbehoeften een noodzakelijke maatregel om te voldoen aan artikel 22 van die verordening, die vóór het eerste betalingsverzoek moet worden bereikt als voorwaarde voor betalingen in het kader van de faciliteit. Daarnaast moet als mijlpaal worden vereist dat de handeling tot goedkeuring van het beheer- en controlesysteem in werking treedt, en ook die mijlpaal moet zijn bereikt voordat het eerste betalingsverzoek wordt ingediend, als voorwaarde voor betalingen in het kader van de faciliteit.

Coherentie van het plan

- (47) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt k), van en criterium 2.11 van bijlage V bij Verordening (EU) 2021/241 bevat het herstel- en veerkrachtplan in hoge mate (score A) maatregelen voor de uitvoering van hervormingen en publieke investeringsprojecten die coherente acties vormen.
- (48) Het herstel- en veerkrachtplan is opgebouwd rond vier samenhangende pijlers ter ondersteuning van het herstel van de Bulgaarse economie, de bijdrage aan de groene en digitale transitie en de sterkere veerkracht op de weg naar duurzamere en inclusievere groei. Elke pijler is opgebouwd rond componenten met samenhangende pakketten van elkaar versterkende en complementaire hervormingen en investeringen. De inwerkingtreding van hervormingen in een vroeg stadium van het tijdschema van het plan zorgt voor een ondersteunend klimaat voor de verwezenlijking van investeringen, wat op zijn beurt bijdraagt aan de doelstellingen van de hervormingen. Op het niveau van het herstel- en veerkrachtplan streven alle pijlers complementaire doelstellingen na en houden zij coherente acties in. Het herstel- en veerkrachtplan vertoont geen inconsistenties of tegenstrijdigheden tussen pijlers of componenten. Alle pijlers van het plan voorzien in maatregelen die de effecten op de groene transitie versterken. Digitale oplossingen die in het herstel- en veerkrachtplan zijn opgenomen, met name die in de sectoren vervoer en energie, zullen naar verwachting ook bijdragen aan het koolstofarm maken van de economie en het bevorderen van slimme, duurzame en inclusieve groei. Maatregelen ter ondersteuning van bedrijven zullen naar verwachting bijdragen aan de bevordering van de dubbele transitie. Daarnaast ondersteunen maatregelen die bijdragen aan een beter ondernemingsklimaat alle investeringen in het herstel- en veerkrachtplan, terwijl investeringen en hervormingen in onderwijs en vaardigheden naar verwachting ook de digitale transitie en onderzoek en innovatie zullen bevorderen.
- (49) De noodzaak om systematische complementariteit met de financiering van het cohesiebeleid tot stand te brengen, wordt erkend en in de componenten worden voorbeelden gepresenteerd. De scheidingslijnen zijn voldoende ontwikkeld en moeten ook in aanmerking worden genomen bij de afronding van de partnerschapsovereenkomst en de programma's van het cohesiebeleid.

Gelijkheid

- (50) Het herstel- en veerkrachtplan bevat een reeks maatregelen die Bulgarije naar verwachting zullen helpen om de uitdagingen aan te pakken op het gebied van gendergelijkheid en gelijke kansen voor iedereen, waaronder maatregelen die gericht zijn op de persoonlijke ontwikkeling van jongeren uit kwetsbare groepen, met inbegrip

van Roma, de mobiliteit en de mogelijkheden voor zelfstandig wonen voor personen met een handicap, en de levenskwaliteit van ouderen. Het herstel- en veerkrachtplan omvat ook maatregelen ter bevordering van gelijke toegang tot gezondheidszorg en onderwijs, waaronder investeringen in kleuterscholen, met gevolgen voor de arbeidsmarktparticipatie van vrouwen. In het plan verbindt Bulgarije zich ertoe dat in alle fasen van de voorbereiding en de uitvoering van de voorgenomen hervormingen en investeringen de gendergelijkheid en gelijke rechten voor iedereen zullen worden gerespecteerd.

Zelfbeoordeling van de beveiliging

- (51) Bulgarije heeft overeenkomstig artikel 18, lid 4, punt g), van Verordening (EU) 2021/241 een zelfbeoordeling van de beveiliging verstrekt voor investeringen in digitale capaciteit en connectiviteit. In het herstel- en veerkrachtplan is in verschillende onderdelen een hoofdstuk opgenomen waarin wordt uitgelegd hoe de maatregelen aansluiten bij de open strategische autonomie en veiligheidskwesties van de Unie.

Raadplegingsproces

- (52) In het herstel- en veerkrachtplan wordt vermeld dat Bulgarije in de initiële fase van de opstelling van het herstel- en veerkrachtplan een breed scala aan belanghebbenden heeft geraadpleegd, waaronder sociale partners, regionale en lokale autoriteiten, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en andere relevante belanghebbenden. Over het eerste ontwerp van het herstel- en veerkrachtplan is een openbare raadpleging gehouden waarbij meer dan 90 standpunten van belanghebbenden werden verzameld, die als basis heeft gediend voor de latere herzieningen van het herstel- en veerkrachtplan. In de latere fasen is de raadpleging gericht verlopen en waren vooral de sociale partners en specifieke vertegenwoordigers van de sector erbij betrokken. Om te zorgen voor draagvlak bij de desbetreffende actoren is het van cruciaal belang dat alle betrokken lokale autoriteiten en belanghebbenden, waaronder de sociale partners, bij de uitvoering van de in het herstel- en veerkrachtplan opgenomen investeringen en hervormingen worden betrokken.

Positieve beoordeling

- (53) Nu de Commissie het herstel- en veerkrachtplan van Bulgarije positief heeft beoordeeld en concludeert dat het herstel- en veerkrachtplan op bevredigende wijze voldoet aan de beoordelingscriteria van Verordening (EU) 2021/241, moeten, overeenkomstig artikel 20, lid 2, van en bijlage V bij die verordening, in dit besluit de voor de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan noodzakelijke hervormings- en investeringsprojecten worden vastgelegd, alsmede de relevante mijlpalen, streefdoelen en indicatoren en het bedrag dat door de Unie ter beschikking wordt gesteld voor de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan in de vorm van niet-terugbetaalbare financiële steun.

Financiële bijdrage

- (54) De totale kosten voor het herstel- en veerkrachtplan van Bulgarije worden op 13 491 125 932 BGN geraamd, wat overeenstemt met 6 897 903 157 EUR op basis van de EUR/BGN-referentiekoeers van de ECB op 15 oktober 2021. Aangezien het herstel- en veerkrachtplan op bevredigende wijze voldoet aan de beoordelingscriteria van Verordening (EU) 2021/241 en aangezien voorts het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan hoger is dan de maximale financiële bijdrage

die voor Bulgarije beschikbaar is, moet de aan het herstel- en veerkrachtplan van Bulgarije toegewezen financiële bijdrage gelijk zijn aan het totale bedrag van de financiële bijdrage die beschikbaar is voor Bulgarije.

- (55) Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 moet de berekening van de maximale financiële bijdrage voor Bulgarije uiterlijk 30 juni 2022 worden bijgewerkt. Daarom moet overeenkomstig artikel 23, lid 1, van die verordening een bedrag voor Bulgarije dat de in artikel 11, lid 1, punt a), van die verordening bedoelde maximale financiële bijdrage niet overschrijdt, tegen 31 december 2022 voor een juridische verbintenis beschikbaar worden gesteld. Indien noodzakelijk moet de Raad na het bijwerken van de maximale financiële bijdrage op voorstel van de Commissie dit besluit wijzigen om onverwijld de bijgewerkte maximale financiële bijdrage, berekend overeenkomstig artikel 11, lid 2, van die verordening, daarin op te nemen.
- (56) De te verlenen steun moet worden gefinancierd uit de middelen die de Commissie op grond van artikel 5 van Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad⁵ namens de Unie heeft opgenomen. De steun moet worden betaald in termijnen zodra Bulgarije de desbetreffende mijlpalen en streefdoelen die zijn vastgesteld in verband met de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt.
- (57) Dit besluit moet de uitkomst onverlet laten van eventuele procedures met betrekking tot de toekenning van middelen van de Unie in het kader van andere programma's van de Unie dan de faciliteit of van eventuele procedures met betrekking tot verstoringen van de werking van de interne markt, met name uit hoofde van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag. Het doet geen afbreuk aan het vereiste dat de lidstaten, uit hoofde van artikel 108 van het Verdrag, de Commissie op de hoogte brengen van voorgenomen steunmaatregelen,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan

De beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan van Bulgarije op grond van de criteria van artikel 19, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 wordt goedgekeurd. De hervormingen en investeringsprojecten in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, de regelingen en het tijdschema voor de monitoring en de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van de desbetreffende mijlpalen en streefdoelen, de relevante indicatoren voor het bereiken van de beoogde mijlpalen en streefdoelen, en de regelingen voor volledige toegang door de Commissie tot de relevante onderliggende gegevens zijn vastgelegd in de bijlage bij dit besluit.

⁵ Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad van 14 december 2020 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie en tot intrekking van Besluit 2014/335/EU, Euratom (PB L 424 van 15.12.2020, blz. 1).

Artikel 2
Financiële bijdrage

1. De Unie stelt aan Bulgarije een financiële bijdrage ter beschikking in de vorm van niet-terugbetaalbare steun ten bedrage van 6 267 312 124 EUR⁶. Een bedrag van 4 636 043 337 EUR wordt beschikbaar gesteld om uiterlijk 31 december 2022 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd. Indien de in artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 bedoelde bijwerking voor Bulgarije een bijgewerkte maximale financiële bijdrage oplevert die gelijk is aan of hoger is dan 6 267 312 124 EUR, wordt een verder bedrag van 1 631 268 787 EUR ter beschikking gesteld om van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd. Indien de in artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 bedoelde bijwerking voor Bulgarije een bijgewerkte maximale financiële bijdrage oplevert die lager is dan 6 267 312 124 EUR, wordt het verschil tussen de bijgewerkte maximale financiële bijdrage en het bedrag van 4 636 043 337 EUR ter beschikking gesteld om overeenkomstig de procedure van artikel 20, lid 8, van Verordening (EU) 2021/241 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.
2. De financiële bijdrage van de Unie wordt door de Commissie aan Bulgarije in termijnen beschikbaar gesteld in overeenstemming met de bijlage bij dit besluit.
3. De vrijgave van de tranches in overeenstemming met de financieringsovereenkomst is afhankelijk van de beschikbare middelen en van een besluit van de Commissie overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EU) 2021/241 dat Bulgarije de desbetreffende mijlpalen en streefdoelen die zijn vastgesteld in verband met de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, op bevredigende wijze heeft verwezenlijkt. Om in aanmerking te komen voor betaling, onder voorbehoud van de inwerkingtreding van de in lid 1 bedoelde juridische verbintenissen, worden de mijlpalen en streefdoelen door Bulgarije uiterlijk op 31 augustus 2026 gehaald.

Artikel 3
Geadresseerde

Dit besluit is gericht tot de Republiek Bulgarije.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

⁶ Dit bedrag komt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van de Republiek Bulgarije in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de in artikel 11 van die verordening beschreven methode.